

Viołi
DZIEKAN
Wydział Nauk Politycznych
i Dziennikarstwa
prof. UAM dr hab. Tadeusz Walla

Warszawa, 4 maja 2013 r.

dr hab. prof. UW Tadeusz Bodio
kierownik Zakładu Badań Wschodnich
Instytut Nauk Politycznych UW
Warszawa, ul. Nowy Świat 67

RECENZJA

dorobku naukowego oraz aktywności naukowej Pana dra Piotra Kwiatkiewicza po otrzymaniu stopnia doktora w przewodzie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce

Z przedłożonej przez Pana dra Piotra Kwiatkiewicza dokumentacji wynika, że zalicza się do nielicznego w kraju grona badaczy koncentrujących swoją uwagę na analizie procesów politycznych zachodzących w Azerbejdżanie oraz regionie Kaukazu. Inne wiodące obszary eksploracji badawczej Habilitanta to przemiany polityczno-gospodarcze w państwach Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej, Azji Zachodniej oraz polityka energetyczna i bezpieczeństwo energetyczne.

Największym osiągnięciem naukowym dra Piotra Kwiatkiewicza jest rozprawa habilitacyjna pt. *Przemiany polityczne w Azerbejdżanie. Od republiki radzieckiej do współczesnego państwa* (Toruń, 2013, s. 671).

Lektura rozprawy habilitacyjnej skłania do kilku wyjściowych konstatacji. Po pierwsze, jest to pionierska monografia w literaturze krajowej ukazująca niezwykle skomplikowany splot uwarunkowań rozwoju suwerennej państwowości Azerbejdżanu; po drugie – koncepcja i narracja pracy wskazują na profesjonalne wykorzystanie warsztatu metodologicznego niezbędnego dla tego rodzaju badań; po trzecie – jej treść ujawnia wiele mało znanych i nieznanych kart z historii odzyskania niepodległości jednego z najmłodszych państw świata w warunkach rozpadu ZSRR i konfliktu o Górski Karabach; po czwarte – poszczególne wydarzenia tej dramatycznej historii są prezentowane w ujęciu dynamicznym i ich powiązaniach przyczynowo-skutkowych, co pozwala na

ujawnienie unikalnej specyfiki zachodzących procesów politycznych; po piąte – procesy te są opisywane i analizowane na tle otoczenia międzynarodowego i globalizacji oraz wynikających stąd implikacji dla transformacji ustrojowej państwa i konfliktu azerbejdżańsko-ormiańskiego; po szóste – praca łączy walory poznawcze z praktycznymi, te ostatnie mogą być wykorzystane przez stosowne instytucje i organizacje, także w zakresie poszukiwania optymalnych rozwiązań konfliktu azerbejdżańsko-ormiańskiego. Praca dobrze wpisuje się w od lat trwającą debatę na temat tego konfliktu. W debacie tej ujawnia się pluralizm stanowisk i podejść badawczych. Autor podjął udaną próbę ich krytycznego przewartościowania ukazując znaczenie polityki historycznej w państwach uwikłanych w spór o Górski Karabach, a także interesy stron zaangażowanych w rozwiązanie konfliktu. Należy również docenić fakt, że realizowane przez Habilitanta zadania naukowe mieszczą się w subtelny i wrażliwy interpretacyjnie zakresie badawczym, uwzględniającym m.in. kwestie procesów narodowo- i państwowotwórczych (tożsamości, nacjonalizmów, deportacji, etnokratyzmu, podziałów klanowych, konfliktów, wojny) w państwie położonym w jednym z najbardziej niestabilnych regionów świata. Wymagało to od autora wyjątkowej rzetelności naukowej i ostrożności w formułowaniu wniosków i uogólnień. Z zadaniem tym dr Piotr Kwiatkiewicz sprawił się dobrze.

Recenzowana rozprawa jest obszernym dziełem, składającym się z trzech części, 22 rozdziałów, zakończenia, bibliografii, licznych aneksów zawierających kalendarium wydarzeń, notki biograficzne i najważniejsze dokumenty, indeks nazwisk oraz nazw geograficznych. Zakres tematyczny struktury pracy, układ treści i logika wywodu odzwierciedlają przyjętą przez Habilitanta koncepcję badawczą nad przemianami politycznymi generującymi i kreującymi państwowość Azerbejdżanu.

W monografii dr Piotr Kwiatkiewicz podejmuje próbę odpowiedzi na bogaty katalog pytań dotyczących wydarzeń politycznych, które generowały procesy odrodzenia państwowego oraz budowy zrębów niepodległego Azerbejdżanu. Ich wspólnym mianownikiem jest próba uchwycenia i wyjaśnienia uwarunkowań oraz przebiegu i skutków tych zjawisk i procesów politycznych, które w swojej syntezie zadecydowały o obecnym

kształcie ustrojowym państwa. Habilitant zastanawia się, czy autorytaryzm azerbejdżański jest konsekwencją konfliktu karabachskiego i braku wewnętrznej stabilności czy też innych czynników? W badaniach przyjmuje roboczą tezę, że zarówno o specyfice przemian politycznych, jak i procesie kreacji obecnego reżimu w Azerbejdżanie w znaczącym stopniu przesądziły tradycja historyczna oraz lokalne uwarunkowania cywilizacyjne z właściwą im kulturą polityczną (s.12).

Dr Piotr Kwiatkiewicz badania rozpoczyna od zagadnień konceptualnych. Podejmuje próbę wyboru modelu analizy przemian politycznych, początkowo w Azerbejdżańskiej SRR, a następnie Republice Azerbejdżanu. Wskazuje na metody badawcze, porządkuje siatkę pojęciowo-terminologiczną. W badaniach nade wszystko wykorzystuje analizę instytucjonalno-prawną (s.16), choć korzysta także z innych metod badawczych, w tym systemowej i decyzyjnej. Słusznie zwraca uwagę na potrzebę precyzyjnego rozróżniania terminów „Azerbejdżanie” i „Azerowie” ze względu na implikacje merytoryczne, jakie to rozróżnienie niesie (s.17). Analizuje, choć dość powierzchownie, zakresy treściowe takich pojęć, jak „modernizacja”, „transformacja” i „tranzycja” (s.15). Analiza ta inspirowała do dyskusji, co generalnie przemawia na korzyść rozprawy. Również dokonuje krytycznej, a zarazem wyważonej oceny stanu badań nad przemianami politycznymi w Azerbejdżanie.

Z założeń koncepcyjnych wynika, że Habilitant stosuje podejście interdyscyplinarne a zarazem integralne, syntetyzujące w sobie adekwatne metody dla realizacji zadania badawczego. Pewien niedosyt rodzi brak szerszego rozwinięcia założeń koncepcyjnych pracy, który jednak z powodzeniem jest kompensowany budową samego wywodu naukowego, ujawniającego dobre opanowanie i stosowanie metod badawczych, w tym analizy sytuacyjnej. Warto odnotować, że wywód rozprawy dobrze wpisuje się m.in. w koncepcję prof. Franciszka Ryszki (*Nauka o polityce. Rozważania metodologiczne*, Warszawa 1984), ujmującego proces polityczny jako ciąg sytuacji politycznych powiązanych przyczynowo-skutkowo, gdzie ramy definicyjne sytuacji politycznej wyznaczają dwa parametry: czasowy i przestrzenny („tu i teraz”). Sądzę również, że inspiracją dla rozważań terminologicznych dla Habilitanta mogły opisać w literaturze różne

warianty podejścia cywilizacyjnego ukazujące m.in. zależności między tradycją, modernizacją i transformacją w warunkach państwa autorytarnego (m.in. rozdział pt. *Wyjaśnienie cywilizacyjne w badaniach transformacji państw Azji Centralnej*, w: *Przywództwo, elity i transformacje w krajach WNP. Problemy metodologii badań*, Warszawa 2010, t. 1.)

Ambitny temat, cele i zadania badawcze wymagały od dra Piotra Kwiatkiewicza znaczącego wysiłku w pozyskaniu trudno dostępnych źródeł naukowych. Na bibliografię rozprawy składają się dokumenty, materiały archiwalne, pamiętniki, monografie, artykuły i ekspertyzy publikowane także w językach obcych (s. 631-659). Praca Habilitanta ze źródłami okazała się efektywna. Świadczy o tym dobór literatury, sposób selekcji i wykorzystania materiałów tematycznych, a także ostateczne rezultaty badawcze. Niektóre ze źródeł są po raz pierwszy publikowane w literaturze krajowej. Znaczna część materiałów źródłowych została pozyskana przez dra Piotra Kwiatkiewicza podczas pobytów w Azerbejdżanie i Rosji. Niektóre z tych materiałów nie ukazały się do chwili obecnej w obiegu publicznym. Habilitant z powodzeniem stosował metodę obserwacji uczestniczącej, przeprowadził m.in. serię bardzo potrzebnych i cennych dla niniejszych badań wywiadów z prominentnymi uczestnikami opisywanych i analizowanych wydarzeń politycznych, przebywał na linii frontu i rozmawiał z dowódcami na temat prowadzonych działań wojennych, także w obozach dla uchodźców.

Konstrukcja rozprawy ma charakter chronologiczno-problemowy. Część pierwsza ukazuje podłoże historyczno-kulturowe rodzących się ruchów narodowych oraz dynamikę narastającego kryzysu społeczno-politycznego w republice od jesieni 1987 roku do wiosny 1991 roku (s.43-194). Z wywodów Habilitanta wynika m.in. wniosek, że to właśnie „głasność” – wbrew intencjom jej animatorów – uwalniając „demony nacjonalizmu” sprzyjała eskalacji kryzysu politycznego w republice oraz konfliktu z Ormianami. O skali antagonizmów świadczy dramat „czystek etnicznych” po obu stronach, które są przedstawione w pracy. Opisany został m.in. pogrom Ormian w Sumgaicie wiosną 1988 roku (s.93 i nast.), jak i wyjaśniony związek przyczynowo-skutkowy między trzęsieniem ziemi w Armenii 7 grudnia 1988 roku (ponad 20% ludności zostało pozbawionych

dachu nad głową) a radykalizacją nastrojów nacjonalistycznych i ksenofobicznych sprzyjających wypędzeniom Azerbejdżan z zajmowanych domów i mieszkań (s.127 i nast.). Z badań Habilitanta ukazujących dynamikę rozwoju wzajemnych antagonizmów i roszczeń przybierających postać wysiedleń, deportacji i pogromów wyłania się swoisty syndrom „zaciskającej się pętli” prowadzącej nieuchronnie do konfrontacji zbrojnej.

Habilitant słusznie zwraca uwagę, że konflikt azerbejdżańsko-ormiański rzutował na sytuację etnopolityczną w innych republikach, a w konsekwencji na stanowisko władz ZSRR, które nie były w stanie wypełnić roli rozjemcy. Dokonuje analizy postaw i zachowań nomenklatury, która utraciła zdolność sterowania procesami politycznymi, także ich relacji z centrum dyspozycyjnym w Moskwie. Analiza ta ujawnia osobliwości formowania się nowego, azerbejdżańskiego modelu przywództwa i elit politycznych. Habilitant z jednej strony słusznie zauważa, że dojście polityków czy przedstawicieli elit wojskowych do władzy metodami pozaparlamentarnymi oraz łamanie praw człowieka niejednokrotnie uchodziło za standard i nie rzutowało na spadek ich popularności, z drugiej jednak strony mógł nieco więcej uwagi poświęcić analizie układów klanowych i ich obecności w strukturach władzy i życiu politycznym Azerbejdżan.

Część druga monografii wyjaśnia osobliwości budowy podstaw suwerennej państwowości azerbejdżańskiej, poczynając od proklamowania niepodległości poprzez postępującą eskalację konfliktu o Górskich Karabach, kryzys społeczno-gospodarczy i walkę elit o kształt ustrojowy republiki do względnej stabilizacji i utrwalenia reżimu autorytarnego (s.195-312). Był to okres stosunkowo krótki, ale też szczególnie dramatyczny w życiu politycznym republiki, związany m.in. powrotem scenę polityczną Hajdara Alijewa - byłego pierwszego sekretarza partii komunistycznej, zamachem stanu, rebelią i walkami bratobójczymi. Z tej próby H. Alijew wyszedł zwycięsko doprowadzając do względnej stabilizacji polityczno-gospodarczej państwa. Wydarzenia tego okresu dr Piotr Kwiatkiewicz opisuje z detalami, przy tym wykazuje ostrożność w formułowaniu syntetycznych wniosków. Przekonywująco argumentuje tezę, że konflikt i rezultaty działań w danym okresie legły u podstaw zmiany władzy

w państwie. Były też one podstawowym odniesieniem dla budowy relacji z otoczeniem międzynarodowym (m.in. z Rosją i innymi krajami WNP, Turcją, Iranem). Analiza ta ujawnia układ interesów i sił geopolitycznych w regionie oraz preferowane przez poszczególne państwa scenariusze rozwiązania konfliktu. Habilitant wskazuje również na charakterystyczną dla danego okresu prawidłowość, z której wynika, że wraz z niepomyślnym dla Azerbejdżanu przebiegiem walk frontowych rosła aktywność toczącego się życia politycznego skutkującego zmianami i odwrotnie, gdy rezultaty starć były korzystne dynamika przemian i reform ulegała spowolnieniu i sprzyjała stabilizacji sytuacji (za wyłączeniem rocznych rządów koalicji FLA-Musawat). Z badań wynika także interesujący wniosek, że pierwsi prezydenci A. Mutalibow i A. Elczibej mimo kryzysu wewnętrznego i eskalacji konfliktu nie podejmowali zdecydowanych działań ukierunkowanych na umocnienie tendencji autorytarnych, proces ten został dopiero uruchomiony czasie rządów Hajdara Alijewa.

Część trzecia zawiera opis i analizę przemian politycznych w Azerbejdżanie pod przywództwem H. Alijewa, który na początku października 1993 roku wygrał przedterminowe wybory prezydenckie i sprawował nieprzerwanie władzę do 2003 roku (s.313-440). Z przeprowadzonych badań wynika, że przejęcie władzy przez H. Alijewa oznaczało moment zwrotny w życiu politycznym republiki. Okres pierwszej kadencji prezydentury tego zdolnego, doświadczonego i pragmatycznego polityka zdecydowanie korzystnie kontrastował z stylem przywództwa i zarządzania państwem w uprzednim okresie. H. Alijew doprowadził do zawarcia w maju 1994 roku rozejmu i stabilizacji politycznej państwa, umocnił jego bezpieczeństwo i pozycję na arenie międzynarodowej, ale też – jak słusznie twierdzi Habilitant – ponosi odpowiedzialność za odstąpienie od demokratyzacji życia politycznego i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Ten niezwykle złożony proces, któremu towarzyszyły pierwsze sukcesy na linii frontu, także w polityce wewnętrznej i zagranicznej łącznie z „kontraktem stulecia”, a zarazem ostra walka w łonie elit politycznych, próby przewrotów czy bunt w resorcie spraw wewnętrznych wieńczyła jesienią 1995 roku wybory parlamentarne oraz przyjęcie w drodze referendum konstytucji napisanej pod dyktando

prezydenta. W okresie tym H. Alijew – jak wynika z badań dra Piotra Kwiatkiewicza – wykorzystał konflikt z Ormianami oraz podziały wśród opozycji na rzecz umocnienia swojej władzy, neutralizacji i eliminacji opozycji oraz konsolidacji państwa. Również z właściwą dla siebie konsekwencją urzeczywistnił sukcesję władzy rezygnując z ubiegania się kolejny raz o prezydenturę na rzecz swojego syna Ilhama, który w 2003 roku według oficjalnych danych CKW Azerbejdżanu wygrał wybory prezydenckie, następnie w 2008 roku. W ocenie Habilitanta nowy przywódca Azerbejdżanu w prowadzonej polityce wzoruje się na ojcu, zaś jej priorytetem jest utrzymanie *status quo* w republice. I jak na razie czyni to z sukcesem. W marcu 2009 roku miała miejsce nowelizacja konstytucji, która zniosła m.in. ograniczenie sprawowania przez tę samą osobę urzędu prezydenta do 2 kadencji. Oznacza to, że I. Alijew może sprawować urząd nawet do końca swojej kariery politycznej.

Analiza poszczególnych części i rozdziałów pracy prowadzi do wniosku, że mają one dużą wartość poznawczą. Zawarta w nich narracja jest budowana na bogatej bazie źródłowej z zachowaniem rygorów naukowych. Nie brak w niej wątków nowatorskich naświetlających w oryginalnej perspektywie niektóre wydarzenia polityczne w Azerbejdżanie, w tym na tle konfliktu o Górski Karabach. Ich lektura inspirowa do dyskusji, której Habilitant nie unika. Warto zważyć, że samo zadanie rekonstrukcji i usystematyzowania wiedzy na temat przemian decydujących o obecnym kształcie ustrojowym Azerbejdżanu było wyzwaniem znaczącym. Również pozytywnie należy ocenić zawarte w pracy syntezę i uogólnienia, choć część wnioskowa mogłaby być bardziej rozbudowana i bogatsza. Wydaje się, że warto było rozbudować w pracy m.in. treści traktujące o znaczeniu czynnika religijnego w procesach politycznych, w tym zjawiska „polityzacji islamu” i „islamizacji polityki”.

Habilitant z sukcesem zrealizował projekt badawczy, w tym pozytywnie zweryfikował tezę, że konflikt o Górski Karabach determinował charakter i dynamikę życia politycznego początkowo w Azerbejdżańskiej SRR, a następnie niepodległym Azerbejdżanie. Wskazał także na zwrotne zależności – implikacje wynikające z przemian wewnątrz państwa dla samego konfliktu i poszukiwania dróg jego rozwiązań. Dowiódł również,

że konflikt azerbejdżańsko-ormiański w znaczącym stopniu współdecydował o uformowaniu się atrybutów państwowości i autorytarnego systemu w Azerbejdżanie. Co więcej, konflikt jest także skutecznie wykorzystywany przez elity polityczne do utrzymania *status quo* w republice. Stanowi m.in. instrument, do którego sięgają elity dla legitymizacji działań niewiele mających wspólnego z demokratyzacją życia społeczno-politycznego. Odnotujmy, że podobna sytuacja przez wiele lat występowała w sąsiedniej Armenii, w której konflikt zdominował życie polityczne, utrwał wewnętrzny podział elit na „jastrzębi” i „gołębi” oraz był jednym ze „sposobów zdobycia władzy” sprzyjając umacnianiu pozycji tzw. klanu karabachskiego.

Konkludując, przedstawione do recenzji studium odpowiada wymogom stawianym rozprawom habilitacyjnym. Jest to oryginalne dzieło naukowe, które w warstwie deskrypcyjnej systematyzuje wiedzę na temat przemian politycznych w Azerbejdżanie; eksplanacyjnej – wyjaśnia podłoże i specyfikę tych przemian w istotnym stopniu implikowaną konfliktem o Górski Karabach; prognostycznej – ujawnia źródła żywotności reżimu autorytarnego, bariery demokratyzacji systemu politycznego, a także inspirowane do poszukiwania optymalnych scenariuszy rozwiązania konfliktu. Praca ma walory diagnostyczno-prognostyczne i wnosi nową jakość do polskich badań politologicznych nad Azerbejdżanem i Kaukazem. Wzbogaca także dotychczasowy stan wiedzy na temat specyfiki konfliktów występujących na przestrzeni poradzieckiej.

Znaczące są także inne osiągnięcia badawcze dra Piotra Kwiatkiewicza. Od czasu obrony rozprawy doktorskiej do złożenia habilitacji opublikował monografię pt. *Mocarstwa wobec Iraku w latach 1945-1967* (Toruń 2005, ss. 369, wyd. drugie – 2011). Praca ta jest rozbudowaną i poprawioną wersją rozprawy doktorskiej. Jej podstawowym celem było ustalenie wpływu, jaki wywierała polityka wielkich mocarstw na sytuację wewnętrzną i zewnętrzną Iraku oraz regionie Bliskiego i Środkowego Wschodu. Wybrane fragmenty książki zostały wykorzystane w innej pracy zatytułowanej: *Pakt Bagdadki a Irak: Narodziny, istnienie i rozpad sojuszu wojskowego w kontekście powojennych dziejów monarchii haszymidzkiej*

w Iraku (Poznań 2009, ss. 124). Publikacja miała na celu popularyzację wiedzy na temat aktywności politycznej wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny na Bliskim Wschodzie. Stanowiła również pomoc dydaktyczną dla studentów.

Habilitant jest także autorem monografii pt. *Azerbejdżan. Formirovanije nezavisimogo gosudarstva* (Toruń 2009, ss. 410), która także została wydana w wersji polskiej (*Azerbejdżan: kształtowanie niepodległego państwa*, Toruń 2009, ss.410). Podjęte w tej pracy elementy poszukiwań badawczych – co podkreśla Habilitant w autoreferacie - są kontynuowane w rozprawie wskazanej jako osiągnięcie badawcze stanowiące podstawę ubiegania się o stopień doktor habilitowanego.

Pod redakcją naukową dra Piotra Kwiatkiewicza ukazały się trzy prace zbiorowe: *Bezpieczeństwo energetyczne – rynki surowców i energii*, Poznań 2012, ss. 235; *Bezpieczeństwo energetyczne – surowce kopalne vs alternatywne źródła energii*, Poznań 2013, ss. 329; *Mniejszości narodowe w Wielkopolsce i ich dziedzictwo*, Poznań 2013, t. 1, ss. 235. Dwie z pierwszych prac, głównie autorstwa przedstawicieli młodego pokolenia naukowców, podejmują ważne szczegółowe kwestie z zakresu polityki energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego Polski i innych państw. Są to opracowania wygłoszone na konferencjach naukowych. Ich analiza pozwala sformułować wniosek, że są one wartościowe poznawczo i wzbogacają stan wiedzy na temat wielorakich aktualnych zagadnień z pogranicza polityki i bezpieczeństwa energetycznego.

W dorobku naukowym dra Piotra Kwiatkiewicza ważną pozycję zajmują opracowania, które ukazały się w monografiach zbiorowych (15) i czasopismach naukowych (8), w tym także w wysoko punktowanych na liście ministerialnej. Trzy z nich ukazały się w j. obcych. Habilitant napisał również 4 recenzje (w tym jedną wydawniczą).

Z analizy publikacji wynika, że znaczna część z nich ma charakter czysto politologiczny. Są to opracowania poświęcone m.in. kryzysom oraz konfliktom zbrojnym i ich implikacjom politycznym (konflikty na Bliskim Wschodzie, kryzys koreański, sueski i in.). Przedmiotem badań, choć w mniejszym stopniu, są także zagadnienia z obszaru etnopolityki, przywództwa i elit politycznych. Wśród publikacji wyraźnie wyróżnia się

także cykl opracowań, które sytuują się na pograniczu politologii, bezpieczeństwa i nauk ekonomicznych. Niektóre z publikacji ujawniają także ciążenie zainteresowań Habilitanta w kierunku bezpieczeństwa narodowego. Dominuje w nich tematyka wprost lub pośrednio związana z różnymi aspektami polityki energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego (zasoby surowcowe, szlaki transportowe, dywersyfikacja dostaw nośników energii, rynek energii, wpływ sektora naftowo-gazowego na powiązania polityki z gospodarką i in.), Publikacje te mają walory opisowo-wyjaśniające, wyróżniają się starannością doboru materiałów źródłowych, zawierają także interesujące wywody.

Reasumując, dorobek badawczy Habilitanta obejmujący rozdziały w książkach i artykuły w czasopismach odpowiada wymaganiom stawianym pracom naukowym. Ich lektura wskazuje, że posiadał on umiejętność identyfikacji, konceptualizacji i rozwiązywania problemów badawczych. Należy podkreślić, że niektóre z opracowań, zwłaszcza z obszaru polityki i bezpieczeństwa energetycznego mają także wartość ekspercką i zawierają wiele praktycznych wskazówek oraz rekomendacji użytecznych dla umacniania bezpieczeństwa naszego kraju.

Biografia naukowa dra Piotra Kwiatkiewicza potwierdza, że z racji wykształcenia ogólnego i specjalistycznego, umiejętności i doświadczenia jest dobrze przygotowany do realizacji zadań naukowych. W 1981 roku ukończył studia na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, rozprawę doktorską napisał pod kierunkiem prof. Wiesława Olszewskiego i obronił w 2005 roku. Również od 2005 roku jest nauczycielem akademickim, przy tym od 2006 roku pracuje nieprzerwanie w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa Narodowego z siedzibą w Poznaniu. W uczelni pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji, w tym prorektora i dziekana, obecnie jest kierownikiem Katedry Nauk Społecznych na Wydziale Studiów Społecznych. Angażuje się w działania wspierające studencki ruch naukowy i działalność samorządu studenckiego (był jego opiekunem).

W okresie studiów i pracy zawodowej wielokrotnie przebywał na misjach i stażach w zagranicznych ośrodkach naukowych, w tym najdłużej w Egipcie (jest współzałożycielem Stowarzyszenia Miłośników Egiptu

„Herhor”) oraz Azerbejdżanie, gdzie prowadził badania własne, które z powodzeniem wykorzystał w rozprawie habilitacyjnej. Utrzymuje kontakty naukowe z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, prezentował m.in. swoje badania na konferencji w Budapeszcie.

Habilitant legitymuje się osiągnięciami dydaktycznymi. Prowadzi seminaria i proseminaria oraz zajęcia z przedmiotów: „Międzynarodowe stosunki polityczne”, „Współczesne systemy polityczne”, „Wiedza o państwie i prawie”, „Bezpieczeństwo energetyczne”, „Konflikty zbrojne we współczesnym świecie” i in. Przedmioty wykładane przez dr Piotra Kwiatkiewicza pozytywnie korelują z prowadzonymi badaniami naukowymi. Zajęcia są dobrze oceniane przez studentów uczelni stanowiącej podstawowe miejsce pracy, o czym świadczy ogólna ocena ewaluacji z 2012 roku - 4,28. Wypromował 41 licencjatów, był też recenzentem prac dyplomowych. Dla potrzeb platformy e-learningowej opracował pomoce dydaktyczne, w tym z przedmiotu „Współczesne systemy polityczne”. Od 2012 roku odpowiada za realizacją programu badawczego w macierzystej uczelni. Program ten ma istotne znaczenie dla doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „bezpieczeństwo narodowe”. Za działalność naukową i dydaktyczną był wyróżniany nagrodami przez Rektora WSzBN.

Atutem Habilitanta jest praktyczne wykorzystywanie nabytej wiedzy i kompetencji naukowych w działalności eksperckiej. Sporządził dwie ekspertyzy dla Muzeum Gross-Rosen, był także członkiem zespołu eksperckiego prowadzącego badania na temat rynku gazu ziemnego w Polsce do 2025 roku w ramach projektu MNiSZW pt. *Koncepcja oceny efektywności łańcucha dostaw skroplonego gazu ziemnego*. Doradzał i opiniował przedsięwzięcia związane z analizą i oceną gospodarowania energią w instytucjach administracji publicznej - projekt badawczy realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Jest ekspertem Stowarzyszenia Europejskie Centrum Analiz Geopolitycznych.

Dr Piotr Kwiatkiewicz czynnie uczestniczy w życiu naukowym i legitymuje się doświadczeniem organizacyjnym. W latach 2006-2013 był organizatorem lub współorganizatorem 10 konferencji naukowych, także o zasięgu międzynarodowym. Na konferencjach wygłosił ponad 20

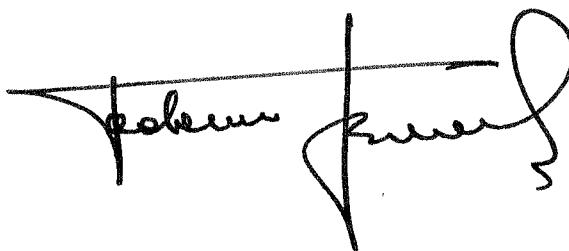
referatów (2 w j. obcym), których tematyka dotyczyła głównie bezpieczeństwa energetycznego oraz przemian politycznych zachodzących na Kaukazie. Brał udział w kilku programach badawczych, w tym o zasięgu międzynarodowym i realizowanych przez wiodące ośrodki politologiczne w kraju.

Uczestniczy w pracach komitetu redakcyjnego „Energia Gigawat” i radach programowych pisma „Racja Stanu” wydawanego przez Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydawnictwa Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa. W latach 2010-2012 był redaktorem naczelnym punktowanego na liście ministerialnej pisma „Przegląd Naukowo-Metodyczny-Edukacja dla Bezpieczeństwa” wydawanego przez Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa.

Dr Piotr Kwiatkiewicz wykazuje znaczące zaangażowanie na rzecz popularyzacji wiedzy o polityce i bezpieczeństwie narodowym. Jest Autorem licznych opracowań ukazujących się w dodatkach prasowych, periodykach branżowych oraz internetowych portalach ekonomicznych. Wśród tych opracowań zwraca uwagę broszura pt. *Na peryferiach bezpieczeństwa energetycznego*, Poznań 2009, ss. 88). Jest współautorem prac pt. *Historia Polski. Pytania i odpowiedzi. Poznań 1995-2010*, ss. 64; *Leksykon szkolny. Historia Polski, Poznań 2001-2008*, licznych biogramów (Józef Bem, Paweł Edmund Strzelecki, Ignacy Jan Paderewski i in.). Prowadził także kursy dla nauczycieli, wykłady popularyzujące naukę, w tym na XI Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki (1.10.2008), uczestniczył w licznych programach telewizyjnych i radiowych poświęconych sytuacji politycznej na Bliskim Wschodzie.

Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz kryteria oceny osiągnięć osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 roku stwierdzam na podstawie przedłożonej dokumentacji, że Pan dr Piotr Kwiatkiewicz legitymuje się osiągnięciami naukowymi obejmującymi rozprawę habilitacyjną oraz inne prace naukowe, w tym 23 publikacje w książkach zbiorowych i czasopismach. Łącznie jego dorobek naukowy stanowi znaczące

osiągnięcie badawcze i wnosi nową jakość do rozwoju nauk o polityce. Habilitant wykazuje także znaczącą aktywność w życiu naukowym, w tym w sferze dydaktyki, działalności na rzecz środowiska akademickiego i kontaktów międzynarodowych oraz popularyzacji nauki. Z pełnym przekonaniem opowiadam się za nadaniem dr Piotrowi Kwiatkiewiczowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Piotr Kwiatkiewicz'. The signature is stylized with a horizontal line across the middle and a large loop at the end.